Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 250 (10.633). Львів, субота 7 листопада 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

1. Листопадовий Концерт в неділю 8.XI. 25. в годині 12. в салі Народнього Дому. 2—3
745а

„Новий світ" супроти старого.

Престіж доляра. — Вашингтон. — Ініціятива Ліги Націй. — Чи Америка ввійде до Ліги?

Був час, коли кожного з нас електризувало слово „доляр". Це був чинник, який рішав не тільки про необхідні умовини буденного прожитку. Ще більш як номінальну вартість, висловлену в цифрах щоденного валютового курсу, мав доляр своєю повагою, за якою стояла могутність багатої та практичної держави. Були хвилини, коли без американської підмоги не можна було уявити собі „ширшої" акції. Те, що відчували ми, поодинокі люде, відчували навіть великі держави.

Нинішне найпопулярнійше в політиці слово „Льокарно" — не є для Америки новиною. Вона вже робила ці сміливі спроби. Був це час, коли ще европейські держави тужним зором глядiли на нового велитня, що зростав за морем, ситий воєнної слави та ще більш воєнного гроша — на Америку. Те, чого хотів доконати Вільсон, приїхавши на мирову конференцію до Парижа, гадали ще доцільнійше продовжувати його наслідники в ролі опікунів знесиленої Европи.

Хто пригадує собі вашингтонську конференцію? Вона збиралась під гаслом світового роззброєння. Та в дійсности Зєдинені Держави журились тоді багато реальнійшою та близшою ідеєю. Це була проблема Тихого океану, на якому появився новий грізний противник, також співчасник хрестоносного походу проти Німеччини — Японія. Зєдинені Держави думали над тим: якими засобами припинити щораз більшу іміграцію Японців і що важнійше: зріст їх впливів в Азії. Японці, що не мішались з иншими расами, розмножувались з нечуваною швидкістю і працювали багато дешевше як усі „білі" раси, ставали для Америки суперником, що загрожував її державній могутности. Вашингтонська конференція мала на меті відсунути яко мога дальше конфлікт Америки з наймогутнійшою представницею моря в Азії.

Нині, по конференції в Льокарно чуємо знову старі голоси. Президент Кулідж рад би зібрати представників Европи у Вашингтоні, щоби вернулись до старої теми: загального роззброєння. Та ситуація змінилась. Ранійше Америка пропонувала свої послуги як посередниця між европейськими державами, у пересвідченні, що Ліга Націй є надто ефемерною організацією, щоби могла їх згуртувати. Німеччина, що ранійше бажала такого посередництва, нині входить до Ліги. Конференція в Льокарно є першою міжнародньою конференцією, на яку Америка не вислала свого представника, хоча би як обсерватора, і першою, яка скінчилась загальним успіхом.

Публична опінія в Америці по війні скилялась щораз більше до погляду, що Европу треба залишити її власній долі і що єдиною спільною справою, яку має „новий світ" зі старим, це незаплачені довги. Америка була, не без підстави, розчарована наслідками версайського договору, який настільки відбіг від ідеї Вільсона, як може тільки відбігти накинений насильно мир від справжніх добросусідських мирних взаємин народів. Америка не переставала пригадувати про потребу перевести ревізію версайського договору і про свої симпатії для бідолашньої Европи, яка потрібує матеріяльної та моральної підмоги.

Нині ініціятива переходить у руки Ліги Націй. Якщо по вступі Німеччини до Ліги прийде на другий рік черга на Мексик, Зєдинені Держави будуть поруч СРСР. тільки другою великою державою, що не належить до Ліги. Така ситуація буде тим дивогляднійша, що саме Америка дала найсильнійший товчок до створення Ліги і якнайревнійше піддержувала її діяльність.

Якщо успіхи конференції в Льокарно виявляться реальними, Америка матиме до діла не з поодинокими розсипаними державами, а з Европою як цілістю. Европейські держави відчуватимуть щораз живійше спільноту своїх економічних інтересів. Ця спільнота не мусить означати протилежність з американськими інтересами. Европейські держави можуть тільки скористати, коли у справі своїх довгів переговорюватимуть з Америкою спільно, а не поодиноко.

Першим кроком нового зближення Америки до Европи буде її участь в „Міжнароднім Трибуналі", другим — спільна конференція щодо загального роззброєння (себто обмеження зброєнь). Цікавим буде становище Америки, якщо така конференція вийде з Ліги Націй. У впливових американських колах панує погляд, що Америка прийме таке запрохання, але братиме участь тільки у нарадах, звязаних зі справами, які торкаються її безпосередно: обмеження морських зброєнь, підводних лодок, то-що. По такій співучасти прийде черга на вступ Америки до Ліги. Вже нині цією справою цікавиться публична опінія в Америці і справа зближення до Европи стала знову актуальною.

Діло не в самих ідеалах. У можливих воєнних конфліктах, які загрожують Америці на морі, вона сама не в силі дати собі ради, так само як безсилою була Европа, без Америки, в останній війні, що могла тягнутись ще вдвоє стільки літ.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

Смерть вожда Червоної Армії.

Михайло Фрунзе.

Народний Комісар військових справ СРСР Михайло Фрунзе був безперечно одною з найбільше маркантних постатей серед теперішніх провідників та реалізаторів ленінського комунізму.

Коли в минулому році партія почала боротьбу з Троцьким та коли рішила усунути його із начального становища у Воєнно-революційній Раді і зі становища Наркома військових справ СРСР, то не могла найти гіднійшого кандидата на місце Троцького, як Фрунзе. Троцький мав величезну популярність у армії. З нагоди його усунення були й демонстрації та протести з боку червоного вояцтва і старшин. Супроти такої постави прихильників Троцького треба було на його місце висунути таку індивідуальність, що змогла би успішно боротися та поконувати всі впливи Троцького. До того найкраще надавався саме Фрунзе.

Він був старим перевірним революціонером, був свого часу засуджений царським судом на смерть і що найцікавійше належав до т. зв. старої гвардії більшовиків, в чому мав велику перевагу над Троцьким, що став більшовиком вже перед самою революцією з 1917 р. Фрунзе мав і величезні заслуги перед більшовицькою революцією, а сам жовтневий переворот був у великій мірі його ділом, бо він на чолі 2000 робітників опанував Москву. Потім весь час був на фронтах і в Сибірі і на полудні. У своїй військовій карієрі проходив покійний через Україну. По скінченні громадянських воєн став він командантом української військової округи. За його командування почались творити постійні українські червоні частини. Він був приклонником принципу територіяльної організації армії та підтримував українізацію червоних частин на Україні. Про українізовані частини сформовані по територіяльному принципу публично висловлювався з признанням.

Величезні заслуги положив він біля реорганізації червоної армії взагалі, а зокрема звертав особливу увагу на технічне її вивінування. Створення сильної повітряної фльоти треба приписати його заслугам на становищі Наркомісаря військових справ СРСР. і голови Реввоєнради.

Що до партійної діяльности, то він був фанатиком і беззастережним приклонником комунізму ленінівської інтерпретації. Леніна вважав непомильним. Троцького поборював у партії та в армії. Ніяк не міг погодитися з Троцьківським опортунізмом, дарма, що Троцький намагався закрити його теорією про перманентну революцію та про чистоту пролетарської диктатури з поминенням у ній участи селянства.

Фрунзе був представником не так воюючого комунізму, який репрезентує Комінтерн, як радше невмолимим виразником радянського імперіялізму. Тому й не диво, що при всяких нагодах у всіх своїх публичних виступах все підкреслював бойову готовість червоної армії та побренькував шаблюкою передовсім у сторону Англії та Румунії.

Помер він наслідком невдалої жолудкової операції.

Смерть червоного генералісимуса викликала дуже пригноблююче вражіння на всі політичні круги СРСР. Найважнішою справою для уряду та партії буде тепер обсада звільненого Фрунзим відповідального становища. Підшукати гідного кандидата на його місце буде дуже важко. Найбільше правдоподібною є кандидатура дотеперішнього помічника Фрунзе Уншліхта. Та називають і инших кандидатів як: Дзержинського, Ворошилова і Буденного. Заявляють, що справу наслідника Фрунзе вирішить партія на окремому зїзді. Замітне, що в сам час смерти Фрунзе Троцький знов виїхав на Кавказ задля лічення.

Для Радянського Союзу смерть Фрунзе є дуже дошкульною втратою, а тим більше тепер, коли не зясовані ще як слід неполагоджені справи англійсько-радянського непорозуміння на Далекому Сході, а передовсім у Китаю.

В. М.

*

Тіло Фрунзе перевезли зі шпиталю до т. зв. кольонної салі Дому Профсоюзів. За домовиною йшли його рідня, особистий штаб і представники уряду. Домовину зложено на червоному лафеті, украшеному золотом та накритому червоним прапором. На труні зложено каску та золоту шаблю небіщика. В кольонній салі пролежало тіло три дні, а потім поховали його на Червоній площі.

По широкому світі.

При виборах в Англії до громадських рад консерватисти одержали 1,002 мандатів, а робітнича партія 464; инші партії здобули малу скількість місць.

Страйк австрійських урядовців припинений. Емеритовані урядовці та контрактові одержать з початку 1926 р. одноразову ренумерацію у висоті 28 проц. місячної плати.

Безробіття в Англії збільшилось на 5.753 на протязі тижня; при кінці жовтня цифра ця дійшла до 1,232.400 людей.

Кайо бувш. міністр франц. фінансів поставить свою кандидатуру на місце в сенатській комісії для закордонних справ, становище вільне по покійнім Буржуа.

Німецький уряд продовжує вести переговори з представниками ріжних партій щодо їх становища супроти льокарнського порозуміння. Покищо невідомо, яка буде розвязка дотеперішньої кризи кабінету.

Опорожнення кольонської смуги від бельгійських військ приготовляється вже бельгійськими адміністраційними органами.

Змова на життя Мусоліні. В Римі викрили змову на життя Мусоліні підчас фашистівських торжеств, що саме відбуваються. Відділи поліції перевели ревізію в готелі Кракові в кімнаті пос. Замбоні. Застали З., як приготовляв вибуховий матеріял. В Турині арештували ген. Капельо, масона, підозрілого, що належав до замахової організації.

Карний плебісцит.

Процес Штайгера завдяки рухливости сіоністичної організації став сьогодня світовим процесом. Маючи в своїх руках або під своїми впливами значну частину світової преси, сіоністи піднесли процес Штайгера до небувалих висот. Як свідчить хоч би стаття „Берлінер Ґагеблятт-у" („Die Hintergründe des Lemberger Prozesses") підмальовано його під тло взаїмовідносин Жидів, Українців, Поляків і Німців, себто надано йому значіння важливого, майже рішаючого чинника у взаємовідносинах між тими народами.

Одночасно—як вже в нас зазначувано — тактика оборони, піддержувана всіми ресурсами ґенерального штабу сіоністів, йде не по лінії оборони обвинуваченого, тільки по лінії розвідки серед тих кол, які на думку цих двох чинників є спричинниками атентату на президента польської держави. Цю тактику оборони супровожають ріжні виступи більше й менше політично-декляративного характеру й напасти на українське громадянство. Ця тактика, в якій завадіяцька розперезаність чергується з розвідкою досить невисокого рівня, мусіла з природи річи викликати й мимовільну реакцію в українській пресі, реакцію, яка безумовно не звертається проти обвинуваченого, тільки проти поведінки оборони й сіоністичного штабу.

Той штаб — покористувався ще иншими засобами. На широку скалю розпочато з жидівсько-сіоністичного боку розмови майже з кожним стрічним Українцем на тему вини чи невинности обв. Штайгера. Є це свого рода к а р н и й п л е б і с ц и т, до якого переведення Українці зовсім не є покликані. Помічним засобом для приспішення його переведення є найріжнороднійші сензації й заповідь ревеляцій. Після великих ревеляцій в краю з Микитином, опісля Панчишином, перенесено їх на закордонний терен, видвигаючи справу Ольшанського.

Не вважаємо себе в праві не лише брати участь в зарядженому сіоністичним штабом карному плебісциті, але не вважаємо вказаним займати якогонебудь становища до дійсної, чи здогадливої, чи вкінці мнимої справи Ольшанського.

Щож торкається нашого п р и н ц і п о в о г о відношення до справи Штайгера, то ми мали вже нагоду висувати його sine ira et studio після доразового суду над Штайгером.

Нічого досі не змінилося — за виїнятком того, що обвинуваченому Штайгерові не загрожує вже кара смерти.

Очевидно, що карний плебісцит, розведений на всіх фронтах жидівсько- сіоністичним штабом, не може причинитися до розяснення справи, хіба що може її ще більше заплутати, приносячи сумнівну користь самій справі.

У „новітній школі".

Промова Голови Українського Соймового Клюбу посла Сергія Хруцького, виголошена на пленумі сойму дня 22. жовтня 1925. у загальній буджетовій дебаті.

(Продовження.)

Слід додати, що довший час не піддано побитих судово-лікарським оглядинам з метою ствердити ушкодження і взагалі не розпочато карно-судових доходжень проти виновників побиття. Д-р Панчишин, відомий український лікар, зладив протокол оглядин п. інж. Мельника. Він пише ось що: Описане в точці 10 зломання 8 правого ребра обтяжене ще зраненням олегочної (N. 16) і правого легеня (І) становлять важке ушкодження тіла".

Винуватців досі не потягнено до відповідальности, вони далі виконують нагляд над тими самими арештованими (Пос. Ільків: Дістануть ще за те ордери!). Наведені факти не є відосамлені. *Беззаконство, головно на т. зв. „кресах" є*

системою правління.

Найхарактеристичнійшою прикметою пануючої системи є терроризування населення. То є мета адміністрації. Терор над українським населенням відбувається в ріжних формах. *Поліція не знає меж для своєї самоволі* — тим більше, що є певна безкарности. Наведу цікавий факт. Один з поліцаїв в Дубні хотів купити дерево на опал від одного селянина, що віз те дерево на замовлення одного Жида. Селянин не хотів йому продати дерева, тоді поліцай стрілив до нього з револьвера і зранив його. Лікарське свідоцтво ствердило факт зранення. І щож виявилося? Коли ми внесли в тій справі інтерпеляцію, то п. міністер внутрішніх справ відповів, що той селянин лаяв поліцая, а коли той хотів його арештувати, то при борикавні револьвер сам вистрілив.

Наведу ще один образок з недавної минувшини. Дня 14 квітня ц. р. відбувся в Косені ярмарок. З ярмарку вертали Українці, вертав й осадник Лентик. Хотів виминути, але мабуть замало одержав ще позички чи допомоги з „Ulgowego Banku Kredytowego", мав кепського коня, не міг виминути Українців. Одначе коли зрівнався з возом, яким їхали Українці, почав їх бити. Один з найближче сидячих Василь Мацюк скочив з воза і почав утікати, тоді осадник стрілив до селянина і зранив його важко. Щоби закрити сліди злочину, осадник доніс, що на нього був бандитський напад. Тоді командант косинецької поліційної станиці Максимович візвав на станицю в Пустім Іваню кількох селян. На станиці поліцаї Вільковскі, Щіньскі, Зальвришин і кількох розвідчиків під проводом команданта Максимовича почали страшенно бити Українців, щоби візнали, що Василь Мацюк, ранений коршмарем Лентиком, виконав на нього бандитський напад. Арештованих бито спочатку палицями й ґумовими нагайками, опісля товчено їх головами об стіну, колено багнетами і шаблями, чим спричинено їм глибокі рани на тілі. Коли таке катування не дало наслідків, примінено иншу методу катування, а саме замкнено арештованих до темної вязниці і взивано до розсліду одиночкою. Першого покликано Федора Хоецького, якого катовано так страшно, що мясо повідривано від костей. Після тієї інквізиції Хоецького випущено, при чому наказано йому, щоби сказав своїм товаришам, щоби вони признали, що Мацюк є банди-

Найбільший вибір блаватних товарів на осінний та зимовий 167 сезон поручає фірма 29-100
АНТІН УВЕРА
Львів, вул. Галицька 10.
Філія в Тернополі, вул. Міцкевича, філія в Стрию, площа Пілсудского.

ЯРОСЛАВ ФАРТУХ.

Міжнародня вистава декоративних мистецтв.

Десять чотирогранних кольон, один із входів на виставку, — неначе змагаються за першенство з люксорським обеліском, який гордо пнеться в небо з осередка одної із найкращих площ світа — париської площі „Згоди". Колись на місці обеліска пишалась ґільотина і „годила" всіх, вельможних та бідаків, а замісць води із величанських фонтан журчала кров.

Веселий Париж не любить згадувати про це: Він безжурно жене хвилями лискучих авт по Елізейських полях і розливається у правдиве море авт на самій площі.

Перед кольонами стоїть золота жінка. Якось безрадно розвела руки, немов би казала: „зробили все, що могли, та більше годі". Але важко повірити у щирість її слів.

Мистецтво відкрило в людині душу, розвиває у ній шляхотні та вищі почування. Франція не запрошує Німеччину до участи у виставі.

Переможці і переможені навіть у мистецтві.

Безрадний рух золотої жінки можна здається доволі оправдати.

Недавно панувала на світі якась бездушна доба „Сецесія" зі своїми безчисленними орнаментами, взятими просто живцем з природи, з накопиченими ріжнородними валютами та солодкими кривими лініями.

Небіжці відмовляють навіть назви окремого стилю.

„Pax mortuis", а ще до того свіжо закопаним, бо гнилий і вонючий запах трупа покарає за нарушення його спокою. Вистава у великій мірі довершила цього святотатства і то найбільше з вини самих господарів.

Найновійша доба в мистецтві веде бій з дешевою орнаментикою та сецесійною декоративністю. Це доба конструктивних і чистих форм, де штучну декорацію заступає природний орнамент самого матеріялу. Ужитковість, вміла конструкція, гарний матеріял, це девіза нинішної доби як для великих архитектур, так і для скриночки від пудру.

Нові ідеї не обійшлись і без крайностей. І так австрійський архитект Льос співає вже вічную память архитектурі на її гробі, голосячи, що осталось лише будівельне та столярське ремесло як шевство чи кравецтво, а Француз Corbusier найдосконалійшими формами вважає форми машин і старається конструувати кождий дім чи ужитковий предмет, як машину. Німецький архітект Ґропіюс працює над індустріялізацією будівництва.

Не дивниця проте, що „золота жінка" при вступі на виставу безрадно розводить руки.

Сама вистава розложена по обох берегах Сени від моста Альма попри міст Інвалідів, Александра III аж до моста Згоди, на великій площі Інвалідів і у т. зв. „Великій Палаті" (Grand Palais). Обіймає понад 130 великих павільонів, без числа кіосків, реставрацій та будівель з ріжними розривками і аттракціями.

Предметами вистави є: архітектура, зовнішна і внутрішна, кераміка, скло, дерево, залізо, біжутерія, тканини і костюми, крім цього театр, кіно, релігійне мистецтво, книжка та графіка. Кожна держава заступлена своїм павільоном і окремими відділами у Великій Палаті та у великих спільних павільонах на площі Інвалідів. Більшу половину всіх будівель займає Франція сама. Ріжнородні французькі корпорації і торговельні доми мають свої окремі павільони. Над площею Інвалідів царить „Cour des Métiers" т. зв. „Двір ремесел" з великою фонтаною та з павільоном книжок і графік по одній, а з театром по другій стороні.

Цей останній, твір братів A. і G. Perret, найбільше заслуговує на увагу.

Призначений на виставку модерного французького і заграничного театру відповідає вповні своїми формами, розвязкою диспозиції як і конструкцією сцени найновійшим естетичним і театральним вимогам.

Павільон „машинової" архітектури з трудом можна віднашукати. Він поставлений у найбільшім закутку, далеко від головних комунікацій — немов би офіціяльна Франція соромилась за нього. Це павільон видавництва L' Esprit Nouveau з архітектом Corbusier-ом на чолі. Павільон збудований, як тип модерної вілли. В першім поверсі містяться пляни і панорами урбанізації. Дилемою, яку поставили собі автори, є: „Автомобіль убив велике місто, автомобіль повинен його спасти". Цікавими є ще павільон туризму зі своєю вежою, та павільон богатого колекціонера.

Майже у всіх французьких будовах видно зусилля показати себе модерними, але більшість їх не вспіла ще освободитись від неприємно вражаючих око сецесійних форм.

Ряд павільонів чужих держав по правім бережі Сени розпочинає чехословацька республика. Павільон, твір арх. Ґочара, простотою, а при тім оригінальністю своїх форм вибивається на одно із перших місць на виставі. Назовні стіни павільону покриті червоною майолікою, а великі стилізований лев і постать летючого ґенія оживляють фасаду.

Внутрі павільону партер заставлений предметами ужиткового мистецтва, а поверх, це сальон призначений для президента Масарика з найбільшим килимом республики. Своєрідність, солідність вигляду

гом; коли того не зробить, то буде вбитий на місці. По черзі викликувано решту арештованих і мучено їх окремо. Федора Хоєцького в непритомнім стані відвезено до дому в селі Янівка, де в тяжких муках від поліційного катування самогубством закінчив життя. Опікун закатованого Федора Хоєцького — Роман Хоєцький негайно повідомив про це вбивство команду повітової державної поліції в Дубні. Повітова команда делеґувала до села Янівки, на місце страшної події, комісаря слідчої експозитури, який зладив якийсь протокол, при чому не вніс до того протоколу зізнань свідків про подію, тільки — навпаки — налякав свідків, що будуть арештовані. Бажаючи скрити сліди поліційного мордування, комісар слідчої експозитури при команді повітової поліції в Дубні сам запросив до села Янівки приватну фельчерку Баржицьку нібито для секції трупа Хоєцького, а врештою видав наказ про негайні похорони замордованого Федора Хоєцького. Не зважаючи на протест селян села Янівки, що труп мерця не може бути погребаний нагло без рішення судової влади, комісар виконав свій замір і трупа погребано. По двох тижнях на категоричне домагання селян села Янівки прибув слідчий суддя району Радивилів з лікарем і доконав ексгумації та зробив секцію трупа Хоєцького. При тій ексгумації і секції лікар ствердив смертельні рани на тілі Хоєцького. Тоді комендант Максимович почав твердити, що Федір Хоєцький був умово ненормальний. Але після аналізи мозку замордованого лікар ствердив, що замордований Федір Хоєцький безумовно був умово нормальний. Чи знаєте, панове, що ті поліцаї досі є на волі і волос не впав їм з голови. (Голос: То є стовпи правовости!)

В терроризуванні населення адміністрації допомагають ріжні польські організації, а перш усього військові осадники. В останніх часах навіть зявилася якась банда, яка бє й мордує виключно особи непольської народности, про що вже зголосили ми нагле внесення, яке згідно з засадою: все в порядку! — відкинено. Отже терор є системою правління на наших землях.

Переходжу до *гнету українського народу*

в економічних справах.

Ту економічну політику польського уряду супроти українського народу можна коротко означити як *рабункову*. Наші землі стали *кольонією*, з якої хочеться виссати і вицискати все, що можливе й неможливе. Додам тут кілька слів про страшне

винищення лісів,

які вивозилося днями і ночами хоч одночасно *справа відбудови того найбільше знищеного у війнах краю стоїть на мертвій точці*. Люде цілими селами по лінію Стоходу досі *живуть в землянках*, а маємо преціньж закон про лісову дань, закон про допомогу на відбудову. Свої терени, панове, змогли ви відбудувати у 80—90%, а на українських землях відбудовано ледви 30—50% знищених будинків. Те саме звище обсервуємо

в кредитовій політиці

уряду. Коли Поляки широко користають з кредитів, *українське населення не одержує ніяких кредитів*, ані довготерміневих, ані короткотерміневих. А коли Рільний Банк для людського ока уділить якийсь маленький кредит напр. на засівну кампанію, то й це роблено в спосіб, що *вводить деморалізацію в нашім народі*. Бо ті кредити були уділювані Банкові, створеному осла[в]вленим агентом польської влади Оскілком, а той уділював їх тільки під умовою вступлення до його партії. Уділювання кредиту иншим економічним установам було узалежнене від *опінії дефинзиви*. Цікаво, що одночасно уряд *робить перепони самодопомоговій економічній організації українського народу*. Львівське воєвідство відмовило леґалізації статуту Краєвого Союзу ревізійного у Львові, який передбачував поширення агенд тієї організації на инші українські землі. Рекурс в тій справі, хоч був успішно полагоджений міністром внутрішніх справ, одначе досі лежить в міністерстві, отже фактично заборона істнує. Инші приклади: староство в Здолбунові не дає дозволу на скликання організаційного зібрання з метою засновувати кооперативи. Переслідувано й переслідується діяльність українського комітету допомоги голодному селу і т. и.

Перепиняючи українському населенню акцію самодопомоги, не уділюючи їй ніяких кредитів, уряд своєю *податковою системою* зовсім

спавперизував

український народ. Коли всі панове сьогодня говорите про знищення платничої сили сільського люду, то що робиться на українських селах, де скарбовий урядовець бачить в *податнику Українцеві ворога, якого треба знищити, а в найкращім випадку предмет польської експльоатації*. Слід додати, що на українських землях сидить *урядник найгірший*. Ось кілька прикладів, взятих з життя, як вимірюють податки ті урядники. Перший приклад: селянин має 12 га землі 3-тої кляси. Оцінку маєтку обраховано на 7.138 зол., податку маєткового вимірено *2.103 зол.* Другий приклад: господарство 10 га землі оцінено на 4.411 зол., маєтковий податок подано в сумі *1.114 зол.* Господарства 2—3 гектарові, первісно звільнені від маєткового податку, тепер мусять його платити. Бувають випадки, коли в одному й тому самому селі 12 моргове господарство платить маєтковий податок, а сусідне 18 моргове не платить.

Щож говорити про самоврядні податки? Послам з людових партій добре відомо, що найважчими для селянина є самоврядні податки. Висота їх значно більша, як державних податків. І щож з того самоврядування має селянин, яка роля тих соймиків? В них самовільно править п. староста. Кому потрібні такі соймики? Хіба п. старості, який одержує другу старостинську платню і урядникам, які там сидять і не знають, що робити. На наших землях ті соймики, як і громадські уряди є в руках Поляків, а вся їх робота зводиться єдино до ширення польськости на наших землях. Можна собі уявити, яку господарку ведуть ті пани.

А тепер справа кар й екзекуцій. Міністерству скарбу та скарбовим урядам добре відомо, що в обігу находиться тільки одна-третя тих грошей, які знову мусять вернути до скарбу, добре відомо, які низькі є ціни на хліборобські продукти, як неможливо є на селі і в малих містечках затягнути позичку, хочби на високий процент, а не зважаючи на те на податника накладається 4 в часом і 12 проц. кари за проволоку, за злу волю в плачені податків. Чиж можна говорити про злу волю у податника?

Ні! Коли є зла воля, то у міністерства скарбу й скарбових урядників. Кари, хоч є великим лихом і до глибини душі обурюють населення, одначе в порівнанні з системою екзекуції є меншим злом. Тепер на українських землях можна бачити такі картини: ціла армія секвестраторів іде по селах і буквально все забирає тому селянинові: останню корову або подушку зпід голови. Колись в школі учився народніх пісень, в яких український і білоруський нарід згадує, як Татаре збирали ясир, дань, загарбуючи худобу, коні, забираючи жінок і дітей. А тепер бачу тих *Татарів живих*. Історія повторюється. Тому й нічого дивного, що внаслідок такої податкової політики вже рік тому на наших землях *запанував голод*.

(Продовження буде).

У Польщі не бють!

Поліцейські любовні пригоди та побої селян.

Ще в жнива цього року сталася в пограничному селі Козині, скалатського повіту, така подія:

Комендант граничної охорони в Козині залицявся до доньки тамошнього Жида. Нещастя хотіло, що до неї залицявся одночасно й инший комендант з Козини, що командував вправді не граничною охороною, але за те ще авторітетнійшою одиницею, бо станицею державної поліції.

Одного літнього вечера серед незвичайних вечірніх, романтичних настроїв посварилися між собою обидва суперники. Посварившись розійшлися, але видно серцеві рани були мабуть надто глибокі, коли пан комендант від граничної охорони вистрілив за повертаючим домів комендантом поліції. Останній тим не сконфузився та не втратив лицарської притомности, бо негайно відстрілився.

В селі між хоробрими „воями" обох комендантів повстала паніка та метушня, бо вони не знали, хто це нарушив тихомирний спокій романтичного вечера. Одначе скоро вони довідалися, що це стріляли свої і до себе, та рішили якось ту романтичну, але неприємну подію затаїти чи затушувати.

Саме під руку попав їм Богові духа

...гідно себе зарепрезентувати є головною рисою всіх експонатів молодої республики.

Другий з черги павільон, це павільон Голяндії. Якраз тепер у Голяндії рахується доба найбільшого розвою архітектури і голяндський павільон вповні оправдує своє становище в сучасній архітектурі.

Павільон побудований з цегол, які своїм вязанням і природною шляхотною барвою творять гарний орнамент. Вхід по обох боках прикрашують басени добре гармонізуючі з цілістю. Нутро павільону виконане стилево, носить святочний характер. Дві великі тички з червоно-білими прапорами попереджають польський павільон.

Чотирокутна біла будова, з якої без жадного підготування нагло вистрілює вежа, нагадуюча якісь галицькі форми, з дрібного скла і заліза з несмачними залізними закінченнями рогів.

Польські інженіри за всяку ціну хочуть бути модерними й уживають гострих, пережитих вже, кубістичних та инших того рода форм, забуваючи часто саму ужитковість даного предмету з предметів там виставлених. Найбільше ще звертають на себе увагу декорації та графічні роботи п. З. Стриєнської.

Сусідний шведський павільон творить спокійну та гармонійну цілість Холодні „interieur" аж надто скромні. Довкола павільону стоять великі залізні вази.

Переходимо дальше попри павільон князівства Монако, замітний своїми кактусами, які ростуть довкола нього, австрійський з профільованими стінами, вкінці японський з незвичайно милими „interieur", затишними закутками, підвищеннями, вікнами зі шовку та квітами з яблуні.

Перед нами площа при мості Олександра III. а за нею два великі павільони, які ведуть провід двох дальших рядів павільонів чужих держав. Перший павільон Великої Британії, може і найбільший, а проте займає чи не останнє місце з всіх павільонів чужих держав. Про архітектурні форми важко щось сказати, а всіх вражають дешевенькі, ярмаркові, яскраві декорації з такими самими гербами і досить великим кораблем символом великої могучости на морі і великого несмаку в архітектурі.

Другий, це павільон Італії, яка не маючи змоги дати щось нового, повторяє старі ренесансові форми.

Павільон Туреччини в формі мечету перемінений у правдивий базар з ріжними килимами, перфумами, кадилами, тютюном, які з виставою не мають нічого спільного. За ним данський зі звичайної цегли уміло зіставлений з простих мас, з великим смаком.

Грецький та еспанський павільон мають характер підміських домиків з бальконами, баштами зі звисаючим виноградом та квітами. Югославянський простий куб з надто роздетайлізованим порталем. Вкінці один з цікавійших павільонів виставки, павільон СРСР.

Оригінальність концепції і використання конструктивістичних форм надають цьому павільонові модерний характер. В деякій мірі вражає лиш убогість матеріялу, звичайне соснове дерево зі суками і несолідність його опрацювання.

Форма павільону це куб перерізаний по діягоналі сходами, які закривають перехрещені дошки з добре прикомпонованою вежою. Партер павільону займають вироби народнього мистецтва більше як 30 ріжних народів Союза. Поверх павільону займають книжки і графічне мистецтво СРСР. Державне Видавництво України заступлене доволі слабо. Багато експонатів СРСР. міститься у Великій Палаті і на площі Інвалідів — там переважно вироби російського мистецтва.

Гарно заступлений театр і кіно, де внесено богато свіжих думок та нового духа в постановку і саму режісерію. Дальше місце займають здебільша вироби трестів союза, як кераміка, вироби з дерева, ткаини. У великім вестибулю розвішані проєкти архітектурні, плякати та фотографії.

Важна проблема, яку має бути мешкання для робітника і селянина поминено зовсім, за те є виставлені два досить скромні „інтерієри" клюбу селян і робітників.

Кінець виставочних павільонів займають Мароко, Альжир, Туніс, Африка та Індохіни зі своєрідними виробами національного мистецтва.

— —

Павільони чужих держав та деякі французькі зачиняють під вечір, а на виставі починається тоді неначе нове життя.

В ріжнородних ресторанах віддзиваються орхестри змішані з диким вереском екзотичних інструментів, ріжнородні фонтани міняться тисячами кольорових стовпів води — летить стрімголов гірська залізниця, крутяться сорокаті каруселі, дивоглядні зеркала викривляють у найсмішнійший спосіб постаті цікавих гостей.

В такт крикливої музики виписуються „танцем живота" Тибетанці — вигопкують наші найправдивійші на світі „гурале", крутиться і наш „краковскі конік з дзікім Татаржинем" — а над усім маєстатично зніємається вежа Айфля, міниться і миготить тисячами електричних ламп.

І ось вздовж цілої вежі заблестів золотистий напис „Citroen",*) неначе голосячи людству, що настала доба авта, літака та радія.

*) Назва фабрики авт

„LUCULLUS“ Реставрація, Львів, Хорущина 5., — поручає вибагливу кухню під управою нового кухаря. Смачні і обильні обіди з 3-ох накрить (10 страв мясних до вибору) по 1 зол., вечері з 2-ох накрить по 90 сот. Абонамент місячний ев. тижневий дуже дешевий. Надзвичайна чистість. Дбайлива обслуга. 756 1—3

...инний зарібник Михайло Миськів, що вертав з роботи на фільварку п. Коркгабера. Його зловили поліцаї та почали напастувати і бити за те, що ніби то він стріляв та робив у селі „бунт“. Нещасний зарібник молив і благав їх, щоби його пустили та не мучили невинно. Він ще втомлений працею, нічого не знаючи про стрілянину, вертав домів на відпочинок. Та це йому нішо не помогло. Миськова завели на поліційну станицю, вкладали йому між пальці патики і стискали руки, а крім цього кололи шпильками під нігтями у пальцях. Селяне Петро Цимбала і Ганька Сербай, що вставилися за катованим, опинилися теж у руках поліцаїв та зазнали того самого, що Миськів. Від усіх їх вимушували поліцаї зізнання на те, що то вони стріляли і робили бунт.

Покривджені селяне внесли скаргу до скалатського староства, яке зарядило доходження. А дотичний урядник староства, що оглядав обвинувачених, заявив при людях, що такого звірства ще не бачив. Проти обох командантів ведуться тепер ще й судово-карні доходження за описані „геройства“. Та це селянам не дає ніякої сатисфакції за біль та муки і за втрачену роботоздатність.

Мешканці пограничних сіл скалатського повіту звертаються цею дорогою до Української Парляментарної Репрезентації з проханням, щоби вона заінтересувалася описаною подією та поспитала дотичного міністра про те, як він думає поступити з тими командантами та яке відшкодування думає дати пошкодованим. Рівночасно просять вони забезпечити їх на будуче від того роду тортур, які вже віддавна повторяються, що видно з актів окружного суду в Тернополі ч. 1269|24.

Радянська Україна.

Чисельність компартії на Україні.

Українська партійна організація згідно з даними по 1. жовтня нараховує 133.377 членів, а з них дійсними членами КП(б)У є тільки 72.307 людей, а всі инші є кандидатами на членів партії. По восьмій Всеукраїнській партійній конференції організація зросла більше як на 100 відсотків.

(Комсомольская Правда.)

Дніпровські пірати.

Міліція зліквідувала ватагу, яка довгий час доконувала нападів на лодки, кораблі а накінець на пристані. Штаб ватаги був у селі Дереївка. Зловлено 11 членів ватаги.

(Комсомольская Правда.)

Декрет про Комітети незаможних.

На Україні остаточно прийнято декрет про комітети незаможних селян. У вступі до нього підкреслені революційні заслуги незаможників, що приймали активну участь у революційній боротьбі за закріплення радянської влади на Україні. Тепер говориться в декреті — коли радвлада остаточно закріпилася, уряд уважає своєчасним звільнити комнезами від адміністративної роботи та перетворити їх у добровільні організації, яких метою буде стояти на сторожі інтересів сільської бідноти. Про подробиці нового декрету ми вже писали у одному з попередніх чисел „Діла“.

(„Правда“.)

Чистка міліції на Україні.

У звязку з відбуваючоюся на Україні чисткою персонального складу адміністративних органів радвлади не поминула вона і органів міліції та карного розшуку. Про неї сказав Нарком внутрішних справ України і рівночасно голова ДПУ. Балицький таке: „Перевірка міліції спричинена тим, що в останніх часах у численних місцевостях України виявилося засмічення адміністративних відділів, органів міліції та карного розшуку бюрократичними, нездисциплінованими та злочинними елементами. Згідно з даними по день 15. жовтня на 1.758 провірених звільнено з посад 11,3 відсотків. Найбільший відсоток звільнень випадав на командний склад міліції та розшуку. З тих звільнених аж 40 відсотків б. командантів притягнено до карно-судової відповідальности.

(„Правда“).

Передача лісів селянству.

На Поширеній Президії ВУЦВК-ту Наркомзем України Дубник зложив звіт з дотеперішньої праці в справі передачі лісів українському селянству. Згідно з його даними лісовий фонд у 39 округах України виносить 3,509 десятин, з чого 39 відсотків передається селянам. До революції селянство мало в посіданню тільки 8 відсотків. Площа лісів, які передається селянстау, виносить 1,420.000 десятин, з чого 400 тисяч десятин передається селянству з правом корчування та переміни тої площі в управну землю. Дотепер передано селянам уже 815.000 десятин ліса. Передача всього призначеного для селян лісового простору закінчиться аж у 1926 р. Супроти цього, що на Україні за мало ліса, ВУЦВК рішив постаратися про те, щоби передати українському селянству на пільгових умовах частину лісового фонду Російської Федеративної Републики і Білоруси.

(„Правда“)

АГРУМІНА (дотепер у нас не знане). Чистий, сконцентрований сік цитриновий в порошку, природний продукт не сурогат, нешкідливий, що стверджено урядово аналізою хемічною. Заступає у всім свіжу цитрину. Генеральне представництво на Польщу: Титани, Львів, Різницька 6. Заступників пошукується. 717 4—8

Загальний Зїзд УПТ.

Резолюції в організаційних справах.

Річний зїзд УПТ-ва відбувся у Льзові дня 2. листопада ц. р. в салі Музичного Товариства ім. Лисенка при участи 133 відпоручників Кружків УПТ., які заступали 70 Кружків УПТ. та 92 членів УПт. як гостей. Наради відкрив голова УПТ., п. Бронислав Янів, секретарював п. Михайло Климкевич і п. Дмитро Ерстенюк.

Ухвалено резолюції в справі оборони українського приватного й державного шкільництва, а саме: а) утраквізації; б) введення навчання історії і географії в польській мові в українських школах; в) перепон при засновуванню українських приватних шкіл; г) відбирання Українцям учителям шкіл УПТ. права навчання.

Опісля принято отсі резолюції в організаційних справах:

З уваги на потребу й значіння шкільної організації в народньому будівництві, Загальний зїзд постановляє:

I. Тому, що в життєвому розвитку можна будувати в першій мірі на одиницях, зорганізованих для осягнення певних ідей, — Загальний Зїзд УПТ. звертається до всіх свідомих громадян, а головно до української інтелігенції, зі зазивом працювати в тому напрямі, щоби весь український загал обєднався в УПТ-ві для великої мети: національного виховання та витворення характером сильної української молоді.

В тій ціли треба:

1) в кождій громаді, де живуть Українці, а передовсім в українських містах і містечках, оснувати Кружки УПТ. і подбати про умови їх живучости,

2) всі давнійше чи недавно основані Кружки УПТ., які ще не розвинули діяльности в напрямі вказаному статутом та інструкціями Головної Управи УПТ., або й діяльність припинили, обновити, скликаючи відповідно підготовані Загальні збори Кружка УПТ., уладжуючи анкети, наради, виклади, відчити та загалом освідомлюючи український загал про потребу своєї рідної школи та конечність піддержувати УПТ-во морально й матеріяльно.

II. Виходячи зі становища, що український народ має право на українську державну школу, а вже безумовно на українську державну народню школу бодай там, де є до того законна підстава, — мають Кружки УПТ. подбати, щоби в першій мірі така школа була в їх місцевостях,

В місцевостях, де відповідної підстави нема, або не зважаючи на законну основу української державної школи не можна хвилево добитися, подбають Кружки УПТ. про відкриття приватної української народньої школи УПТ.

Якщо великі перепони в цьому напрямі з боку шкільної влади протягалиб відкриття приватної народньої школи УПТ., подбають Кружки УПТ., щоби дати українській молоді рідне виховання иншими засобами, а саме: захоронками, курсами українознавства, бібліотеками, уладженими силами своїх членів і з підмогою чи співпрацею з иншими Т-вами.

III. З огляду на те, що недостача дешевого приміщення для молоді ремісничої й учеників середніх шкіл відбирає дітям незаможніх родичів змогу користати з науки, доложать Кружки УПТ. в місцях з осідком фахової, або середньої школи, всіх заходів, щоби в біж. шк. році 1925|6 відкрити бурсу УПТ. для незаможніх українських учеників, а бодай підготовити грунт, щоби її

Б. А.

„Парафе...“

Берлін, 2. листопада 1925.

Тут погано, а там гарно, поїдемо до Льокарно... І поїхали... Вже й назад вернули... Господи! Як той час скоро минає! Ще здається теплі ті крісла, на яких сиділи Штреземан і Бенеш, „припадково“ стрівувшися в ресторані, ще може й не вимили тих філіжанок в „Альберго Ельвеція“, з котрих Лютер і Бріян пили білу каву, ще може й не вспіли витріпати того величезного ковра, по котрім ступали ноги „політичних мозків“ Европи і — їх уже нема! Поїхали...

„Поїхали“, — зітхають власники готелів і ресторанів, „поїхали“, — махають руками кельнери і шофери, „поїхали“, мурличе історична кітка, що стала славною, не бажаючи слави.

Тільки Ляго Маджоре по давньому переливається опалями, аквамаринами, сафірами, і сонце всміхається вдоволено і гори дрімають, оповиті блідо-фіолетними серпанками, — як звичайно. „Поїхали“, — самовпевнено і самовдоволено говорять звичайні гості Льокарна, банкірі, промисловці, нові багачі — рафки. Вони тут знову грають першу ролю, а не якісь там Чемберлени. Бріяни, Лютри і Скшиньскі et cons. Схочуть, будуть спати на ліжках, на котрих тамті спали, їсти з тих тарілок, з котрих вони їли, гладити по хребті тую кітку, котру гладили Лютер і Бріян і їздити тим самим „Фіорі ді Оранція“. котре возило Чемберлена і його товариство. В них є гроші, а це головна річ. Не будь грошей, не булоб і конференцій. Земля крутиться кругом сонця, люде танцюють кругом золотого теляя і — танцеві тому немає кінця.

* *

Дивно якось. Девятнацять сот літ проповідує писаніє „роздай маєток свій і за мною ходи“, 19 сот літ впевняють нас, що „скорше верблюд перелізе через дірку від ігли (за вірність перекладу не ручу), ніж богач дістанеться до неба“, і т. д. і т. д. а всеж таки й донині дідько багачеві дитину колише. В котрої держави є гроші, а як нема, то нині завтра можуть бути, з тою і числяться, в котрої нема, і нема надії, щоб були, тої представник перший виходить із салі засідань, кажуть — не попрощавшись навіть... А народ, котрий має 40 міліонів душ, а не має 40 міліонів долярів, — хібаж це народ? Помилуйте панове, чого вам забагається? Печеного леду, грушок на верфі, шибки з вікна? — Сидіть у своїх Печихвостах і не рипайтеся.

* * *

Дотепер знали парафінові свічки, а відтепер знатимуть „спарафований мир“. Уявіть собі, біля міліярд у людей навчиться нараз одного дипльоматичного терміну. Хібаж це не поступ? Помаленьки та потихеньки навчимося ще не одного. От пригадаймо собі: до війни з боксерами, хто з нас про боксерів чував? Або про хуліганів? А до останньої революції хто знав, що таке більшовик?... Може колись міліярд людей і слова „Україна“ навчиться... Багато дечого нас життя навчило; спасибі йому! І щоб там із Льокарна не вийшло, а новий термін знаємо „спарафований мир“. Тільки ради Бога, не помішайте його з парафіновою свічкою, як мішали альбумін (в мозку) з алюмінієм.

* * *

Не знаю, як хто, але я, людина миролюбива і не воїнственна, мало не прослезився, прочитавши про цей „спарафінований“, чи там пак — „спарафований“ договір у Льокарно. Дитяткож ти наше пречудеснов, — гадаю собі, — щоби ти нам велике і здорове росло, може й нам, сиротам вічним, калікам анемічним, держакові в помелі, посесорам на власній землі, може ти й нам, як виростеш, так піднесеш, коли не варену цибулю, так хоч яку нову дулю!

Тільки одного я боявся. Родилося ти серед чудової природи і серед сприятливої погоди, леліяло тебе Ляго Маджоре, а пеленали що найславнійші доктори, чи не пошкодить тобі імла льондонськая, болото париськеє, дими берлінськії, про инші столиці нашої землиці, найкращої з усіх світів і не згадуючи? Чи не дістанеш ти якої еспанки, мароканки, або прямо якої мотилиці?

* * *

І дивіть, побоювання мої справдилися. На Балкан новорожденого парафінчика не пускають. Балканський глек клекотить. Хоробрі нащадки колишніх Єлинів, почувши про мир і братолюбіє, кинулися на безоружних Болгар, і нуж показувати на них, що то значить належати до Союза Народів і яка то благодать усякі мири. А гень далеко на сході, Китайці післали Далай Лямі кілька фунтів шпильок. В їхній дипльоматичній мові це має значити: „скільки тут шпильок, стільки я тобі пішлю багнетів“. А Дамаск?... До того додаймо всілякі політичні процеси за поповнені й непоповнені провини, а врешті — решт ще й кабінетові крізи у Франції і Німеччині.

Гарне привітання для „спарафованого мира“. Дай Боже витримати!

* * *

Що правда то я ще тоді як

Вже вийшов з друку накладом У.П.Т.

Шкільний Співаник

укладу д-ра Ф. Колесси. — Обіймає 227 пісень. — Ціна одного примірника лишень 3 зл.
з мельодіями дібраними і уложеними відповідно до методичних вимог науки співу, для ужитку
739 у середніх і народніх школах та низших курсах фахових музичних шкіл. 2—3

Головний Склад в Книгарні У.П.Т. Львів, вул. Руська ч. 3.

можна відкрити найдальше в початком нового шкільного року.

IV. Зміряючи до того, щоби подати українській молоді безплатну науку у всіх шкоках УПТ., а бодай до обниження шкільних оплат у теперішніх школах УПТ. що уможливило би користання з науки в них школах і менше засібній молоді; маючи на оці забезпечити українській молоді середніх шкіл, а особливо ремісничій — безплатне, а бодай дешеве приміщення в бурсах, а з другого боку маючи на увазі незавидний матеріяльний стан УПТ-ва, подбає українське громадянство, а головно зорганізовані Кружки УПТ. на приділеній їм обласги діяльности, про зріст жертвенности на ціли УПТ-ва в біж. р. 1925|6 до тої міри, щоби вона дала відповідне покриття для здійснення цеї ідеї.

З тої самої причини взивається Кружки УПТ.;

1) заховати найдальше йдучу ощадність,

2) фондів, які складає громадянство на УПТ-во під ніякою умовою не вживати на потреби не звязані тісно з вихованням,

3) Кружки УПТ. можуть господарити виключно на підставі основно виготовлених і Гол. Упр. УПТ. затверджених преліминарів,

4) хвилево зайву готівку надішлють Кружки УПТ., які не вдержують приватних шкіл, захоронок, ні бурс, на загально-освітні потреби, а Кружки УПТ., які удержують виховні заведення, на льокату до Гол. Упр. УПТ.

До членів Головної Управи, які на основі статуту остали на біжучий рік, вибрано на місце вильосованих і уступивших нових 14. Склад теперішньої Головної Управи ось який:

Голова: Бронислав Янів; члени: Ярослав Біленький, Марія Біленька, Іван Боднар, д-р Тит Бурачинський, Іван Буцманюк, д-р Степан Біляк, Онуфрій Власійчук, Антін Гаврилко, Осип Голдан, Теодор Грицак, Сергій Козицький, посол, Дмитро Колісник, Денис Коренець, о. прал. Леонтій Куницький, Ярослав Кузьмів, д-р Кость Левицький, д-р Дмитро Левицький, Пилип Лисецький, Константина Малицька, Осип Навроцький, Петро Райтерівський, Омелян Терлецький, Володимир Целевич, Михайло Черкавський;

Заступники: о. Антін Каштанюк, Василь Ляхович, д-р Богдан Савчак;

Контрольний Комітет: Карло Бандрівський, Микола Капуста, Микола Мороз, Гнат Панчишин, Іван Филипович;

Ревізійна Комісія: Іван Калинович, Микола Капуста, Гнат Панчишин, д-р Саїк Григорій, Петро Чубатий.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число нашого часопису сконфісковано за три уступи статті „Листи з Варшави“.

— **Процес ґрафів і селян.** Кілька днів тому в окружнім цивільнім суді у Любліні почався дуже цікавий процес, який має на меті доказати незаконність писаного заповіту залишеного Францом гр. Політилом. Цей ґраф в 1921 р. перед своєю смертю записав усе своє майно останньому нащадкові свого роду Політилів, селянинові з Білостока Миколі Політило. Майно мало 15 тис. моргів землі та палату з парком у Львові, при вул. Пекарській ч. 50. Родина померщого ґрафа доказує, що селянин з Білостока не має нічого спільного з їх ґрафським родом і що заповіт був списаний ґрафом тоді, коли він уже був не при розумі. Родина ґр. Політили, ґрафи Шидловскі вяжуть зі згаданим процесом жаль, що меблі їх родини та дорогоцінности, складені у палаті Політилів у Львові, щезли у свій час таємним способом.

— **Прилюдні побої.** „Дзеннік Людови“ подає до відома, що вівторок, 3-го ц. м. прохожі на вул. Каштелянській могли бачити як поліцай ч. 441 бив по лиці жінку. Коли збіглись люде, а один з юрби глядачів п. Поторейко став в обороні жінки, поліцай попихав його пястуком у груди і погрожував. Є свідки цього „урядування“ представника влади. Який вплив на масу мають такі публичні лекції пошани ладу та дисципліни — легко догадатись.

— **Як люде живуть?** — таке питання мусить поставити собі кожний, хто прочитає „останню“ статистику домів у Варшаві. Якщо рахувати, що в одній кімнаті повинні нормально мешкати дві особи, то для всього населення у Варшаві треба би ще 44.286 нових помешкань. Такою є статистика з... 1919 року. Її добувають нині, по 6 роках, для доказів про перелюднення. А що за цих шість літ населення Варшави зросло ще на 100.000 людей, то питання: як люде живуть? — стає ще цікавійшим. Не диво, що бідна населення мусить тиснутись з цілою родиною в одній кімнаті, щоби богатші могли мати по дві і три кімнати на одну особу.

— **В справі маєткового податку.** З „Сільського Господаря“ подають: Пригадуємо, що реченець на внесення рекурсу в справі неправильного виміру маєткового податку встановлено 30-денний від дня доручення платничого наказу. Для виготовлення рекурсу необхідно мати підстави виміру. Скарбовий уряд мусить уділити кожному платникові підстави виміру на його письменне жадання. Хто внесе на письмі таке жадання, для того реченець на внесення рекурсу продовжується на стільки днів, скільки упливе від дня внесення подання про підстави виміру аж до дня, коли ті підстави будуть платникові доручені. Приклад: Платник 20. жовтня вніс подання про підстави виміру, а йому ті підстави доручено 30. жовтня. В цім випадку реченець на внесення рекурсу збільшується на 10 днів. Коли, скажемо, платникові доручено платничий наказ 1. жовтня, то реченець на внесення рекурсу упливає на 31. жовтня, а на 10 днів пізніще—то є 10. листопада.

— **Таблиці Мойсея.** Відомий англійський єгиптольоґ Елен Гендерсон Ґардінер заявляє в „Таймсі“, що теорії Ф. Ґрімме, буцімто найдені таблиці з заповідями Мойсея, не мають ніякої наукової підстави і що ними не можна доказати істнування Мойсея.

— **Справа охорони льокаторів.** На засіданні польської ради міністрів 4. XI. мін. Жихлінскі представив внесення ППС. і НПР, в справі новелізації закона про охорону льокаторів. Заявив, що уряд готов поперти деякі уступи новелі. Рада мініст. у звязи з жаданням посоль. клюбів у справі новелізації закона про охорону льокат. ухвалила заявитися 1) за признанням безробітним мешканевої мораторії, 2) продовженням важности закона про охорону льокаторів для фабр. льокалів до 1. січня 1927 р. (реченець минає 7. січня 1926 р.), 3) за зміною дотеперішніх постанов у процедурі евікції мешкань, 4) спротивитися внесенню про здержання автоматичної підвишки чиншів. У тій справі заявиться оконечно щойно сойм.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Обструкція „Визволеня“.

5. XI. польський сойм радив при обструкції „Визволеня“, спочатку технічної, колиж переходили поправки сенату до проєкту про зем. реформу, обструкція перемінялася в фізичну й внеможливлювала правильний перебіг нарад. Тому марш. мусів перервати засідання і відложити голосування до 6. XI. Після засідання сойму зібрався конвент сеніорів, щоби нарадитися, як вийти з положення, витвореного обструкцією „Визволеня“.

Відгуки дня.

Запевнена будучність „Рідної Школи“.

Раз-у-раз чую нарікання, що наша „Рідна Школа“ ледви дихає. Суспільність не доцінює ваги такої інституції, збайдужіла і дуже слабо відгукується на заклики до складок. Правда. Трапляються вряди-годи більші пожертви, але це правдива капля в морі. Не багато таких, як адвокат д-р Ріпецький зі Сокаля, що прислав 100 дол. у річницю замучення його брата, а на шкільні реформи Грабского відповів датком 20 дол. на „Рідну Школу“. Не багато таких, м же навіть дуже мало, а докладнійше беручи — зовсім нема.

Раз-у-раз чую нарікання і так вже до них привик, як мельник до гуркоту млина.

Але нараз — млин станув, заніміз гуркіт. Затихли нарікання!

Що це?!...

Невже „Рідна Школа“ дістала спадок від якогось Вандербільда, Рокфеллера чи Форда?!

Питаю, розпитую — ніхто не скаже в чім річ. Але по очах видно, що скривають якусь радісну тайну, якийсь небувалий фактище.

Нарешті таки добиваюся правди, дізнаюся про причину радости в „Рідній Школі“.

Знайомий урядник УПТ. зраджує мені все.

— Брате! ледви говорить зворушеним голосом. — Ми не маємо чого нарікати. Наша суспільність, — золото!

— Чомуж це?

— Найбіднійші харлаки, просто нуждарі, складають жертви. І то ще які жертви! Кажу тобі королівські дари! Скільки такий бідолаха мусів відмовити собі, щоб зібрати стільки гроша!...

— Не плач приятелю! кажу до нього. Патріоти всюди бували, то і в нас мусять бути. Знаєш прецінь притчу про вдовину лепту.

— Знаю! — відповідає серед сліз мій приятель, — але вона нічим супроти доброти серця наших бідаків.

— Хтож так вам заімпонував? питаю.

— Поет Яків Зробек, гр. кат. парох у Білоголов!

— Чим?

Мій приятель витер ніс і став розказувати.

— Подумай! Кружок УПТ. просив у нього один процент доходу на „Рідну Школу“. А він... глянь що жертвував!

Сягнув рукою в кишеню і витягнув якийсь пакет. Я розглянувся, чи хто нас не слідить (у Львові за злодія лекше як за хліб) і розгорнув пакет.

Боже! Чого там не було!... Мої очі прилипли до багацтв, які надіслав бідний подільський священик на „Рідну Школу“.

Карбованців 50 (словами: пятьдесять).

Рублів совітських 15 (словами: пятнайцять).

Керенського рублів 3 (словами: три).

Крім цього запевнення, що як зажиться к нього хто з підводою, то дасть ще 25 кг. (двацять пять) барабоди.

Сльози як горох бризнули й мені з очей. Я впав на шию приятеля і ми обидва довго не могли слова вимовити.

Нарешті приятель віднискав мову:

— А що? Не буде України?!

— Напевно буде! відповідаю і знову в плач.

Щойно за годину-дві я прийшов до рівноваги.

Тоді заглянув до шематизму і побачив, що цей королівський дар вийшов від бідака, який має ледви-ледви:

60 і пів морга орного поля, 2 морги сіножати, 2 мор. городу, 22 м. ліса і аж 5 моргів неужитків.

Читаючи це, я знову розплакався як мала дитина! Аж тепер „Рідна Школа“ сміло може глянути в будучність!...

Галактіон Чіпка.

З судової салі.

Процес Штайґера.

Девятнайцятий день розправи.

Свідок Ст. Онишкевич, уч. VI кл. був у момент замаху на бальконі III поверху в домі ч. 3. при вул. Коперника. Коли поїзд президента наближався до рогу вул. Коперника, побачив він пакунок, що летів понад товпу. Пакунок упав на право від повозу. Зачепив його копитом кінь ротмістра Вислоуха і він розлетівся. Свідок думає, що пакет кинено з околиці склепу Баєра. Вважає за річ виключену, щоби пакунок вилетів з дому, в якому міститься каварня Де Ля По.

Свідок И. Аллерганд, кандидат адвокат. познайомився зі Штайґером у 1920 р. Штайґер був тихої, несміливої вдачі. Попри те був він добрим сіоністом. В товариствах з ним не стрічався. На запит провідника трибуналу, звідки знає про несміливість Штайґера, свідок відповідає, що обвинувачений мав велику трему перед ригорозальним іспитом.

Свідок інспектор Лукомскі. Він зізнає, що стрінувся з обвинуваченим безпосередньо по арештуванню на Ягайлонській вулиці, куди його вела поліція. З ним йшла і Пастернаківна. Ця остання просила свідка, щоби її скоро переслухав, бо має йти до театру. В часі розмови з Пастернаківною приступив до Штайґера якийсь незнайомий чоловік і шептав йому щось до уха. Свідок вигнав того постороннього. Пізнійше виявилося, що це був Фіхман. На поліції свідок лишив Штайґера в першій кімнаті, а в другій почав переслухувати Пастернаківну. Вона зізнавала ясно та рішучо. Докладно описувала, як Штайґер вийняв зпід плаща овальне пуделко, як його кинув у сторону президента та як виглядав на лиці по доконаню замаху. Лице було біле та дуже перелякане. Перелякана закликала: „пан, пан“ і більше не могла вимовити.

В часі тих зізнань оборонці перешіптуються. Інсп. Лукомскі просить провідника трибуналу, щоби звернув оборонцям увагу, бо їх шепти його денервують та роблять вражіння, що оборона хоче його провокувати.

Д-р Ляндав звертається до трибуналу та заявляє, що свідок зневажив оборону. Провідник трибуналу відбирає д-рові Ляндавові голос та звертає оборонцям увагу, щоби на будуче не перешкаджали зізнанням свідка, бо в противному випадку він буде примушений зробити ужиток зі закону.

По тім інциденті свідок подає далі докладний перебіг зізнань Пастернаківної, яка заклинались, що по доконанню атентату не випускала Штайґера з очей ні на момент.

В часі переслухання Пастернаківної свідок мусів встати до телефону. Пастернаківна лишила у другому покою, двері від якого були відчинені. В той момент почув він такі слова: „Пані мусить віцофнути своє

„Фіоре ді Оранція“ пливала по туркусових филях Лаґо Маджоре, задавав собі питання, що зроблять німецькі націонали, коли так дійсно Лютер і Бріян договоряться до чогось путнього в Льокарні? Закріплять версайський мир, чи ні? Зречуться Ельзас-Льотрінґен, чи не зречуться, вдоволяться самими словами й обіцянками, тоді, як їх контрагенти дістануть чорне на білому, чи ні? Не згодитися важко, а згодитися неможливо. Якже не годитися, коли Штреземан, котрий виступив з проєктом згоди, це їх, так сказати найближчий сусід, політичний свояк, до якоїсь міри навіть однодумець, а в кабінеті Лютра за весь час переговорів сиділо трьох їхніх послів? І якже годитися, коли їх виборці того не хочуть?

І — трьох німецьких націоналістичних послів „вибуло“ з кабінету. На прощання дістали гарно стилізовані подяки від Гінденбурга — і „вибули“.

* * *

Зажурився я здоровлячком „спарафованого мира“ і гадаю собі, піду до кіна розірватися. Заплатив малощо не останніх 60 фенигів і пішов. Грали: „Was die Steine erzählen“ (Що розказує каміння).

Кілька одноактових драм з історії Німеччини. Кернер, дядько Врангель (не з останньої війни!), Моцарт і Салієрі, Андреас Гофер і — Наполеон у Поцдамі.

Саля повна. Музика (8 люда) грає народні і патріотичні пісні, публика приспівує злегка, пані плачуть.

Коло мене сидять двох хлопців-підростків, таких, що про них кажеться — „до нічого, повоєнна молодіж, їм пусте в голові“. А треба було бачити, з яким захопленням вони дивилися на полотно, як ними аж підкидало, коли на приказ Наполеона вояки розстрілювали Гофера, і коли вмірав безсмертний Моцарт.

„Завтра, як лиш гроші дістану, знов піду“, — рішив один.

„Я також“, — відповів другий.

А як на прикінці останньої драми, Фрідріх Великий, вийшов зі своєї крипти в ґарнізоновім костелі в Поцдамі і з хоругвою в руці пустився на публику, саля залунала оплесками, гуділа... Я зрозумів, чому тих трьох послів виступило з кабінету, котрий мав закріпити версайський мир і зректися Ельзас Льотрінґен...

Зізди, конференції, договори, а в душах націй є такі рани, котрих не вилічить ніяке Льокарно. Не дипльоматичні штучки, не хитрі слова, а діла, дійсно миролюбиві, а правда й справедливість, це підстави справжнього мира. *Б. Л.*

Небувала сензація | ВЗУТТЯ краєве і закордонне у великім виборі, як також СНІГІВЦІ і КАЛЬОШІ „Треторн“ по дуже дешевих цінах поручає новоіднотний маґазин взуття КОПЕРНИКА 30. С. ВІНД. 720 П. Т. Урядникам на догідні сплати. 3—6 КОПЕРНИКА 30. С. ВІНД.

[...]кизання, пані поминеться“. Почувши це, Лукомскі зараз же пішов до тої кімнати і застав там якогось пана убраного у фрак і циліндер, що похилився над Пастернаківною.

Пастернаківна сказала до свідка: „Прошу мене взяти в оборону перед тим паном“. Пізнійше виявилося, що був це підком. Сухенко, начальник оборони президента. Побачивши Лукомского Сухенко перелякався і вийшов. Після того інциденту почали являтися всякі пани, що вимагали подробиць про замах для інформацій та рапортів. Сухенка тоді вже не було.

Усі свідки, яких переслухував Лукомскі, зізнавали, що пакунок мав вигляд вальця. Иншої думки був тільки д-р Рабнер. Д-р Рабнер і Куттін просили, щоби їм показав виновника. Побачивши Штайґера, вони доводили і заповіли скорий поворот. По хвилі явилися зі свідком Францозовою, яка заявила, що арештовано невинного. Коли інсп. Лукомскі запитав, чи бачила виновника, то вона давала неясну відповідь.

Коли Пастернаківну сконфронтовано зі Штайґером, то вона повторила йому до очей всі попередні зізнання.

Штайґер в часі переслухання відпекувався вини. Оповідав подрібно про все, що робив того дня. Запитаний про Фіхмана, заявив, що не знає його прізвища. Коли ж треба було доказати своє алібі, обвинувачений пригадав собі Фіхмана, але не хотів сказати, що він йому шептав до вуха.

Потім переслухував Штайґера ще й в товаристві ком. Савіцкого. Штайґерові заявив, що проти нього зібрано багато матеріялу. Тоді Штайґер встав і потрясаючи руками почав кричати: чого хочете від мене, я невинний! На запит, хто доконав атентат, Штайґер відповів: Українці! На друге питання: Звідки про те знаєте? —відповів: „Доконали цього на те, щоби запротестувати, що вони тут не гості, але господарі“. — Далі говорив Штайґер про те, що Жиди по 600 літах є тут теж господарями і мають теж право голосу, що Жидів гноблять, запроваджують „numerus clausus“, що він мусів кінчити студії у Відни та залишити тут брата і сестру, яким мусів помагати в науці. Ті нарікання Штайґера застановили Лукомского тим більше, що до того часу був він дуже спокійним та потульним.

На запит прокуратора, чи Пастернаківна змінила коли свої зізнання, свідок заявляє, що ніколи.

На запит, чи підком. Кайдан міг дорікати Пастернаківній за те, що змінила зізнання, заявляє, що ніколи, бо всі переслухання Пастернаківної відбувалися в його присутности. Тут зроблено перерву.

Після перерви д-р Ляндав пригадує своє прохання, щоби трибунал зареаґував на зневагу оборони, якої допустився свідок Лукомскі. В часі виміни питань сказав д-р Ляндав між иншим такі слова: „п. Лукомскі не доріс до того, щоби ображувати лаву оборонців“. За те покарав трибунал д-ра Ляндава карою 100 зол. Д-р Ляндау вислухав постанови трибуналу стоячи, потім вийняв демонстративно сто золотих та зложив їх на руки провідника трибуналу. На увагу цього останнього, що процедура реалізації грошових кар зовсім инша, покараний заявив, що поступив зовсім відповідно, бо кара є викональною зараз. По тій демонстрації д-ра Ляндава трибунал пішов на нараду та наложив на оборонця нову кари в сумі 200 зол. за злегковаження і гумористичне трактування попередньої ухвали трибуналу. Цеї постанови зажадав д-р Ляндав на письмі.

Потім почав д-р Ляндав ставити питання інсп. Луковскому. З відповідей на ті запити довідуємося, що протокол з Пастернаківною, який дістала прокуратура, списував Корецкі в присутности Лукомского, що підком. Кайдан не слухав ніколи Пастернаківної у відсутности свідка, що протокол диктував або він сам, або Пастернаківна, що зізнав на розправі тільки те, що на власні очі бачив і на власні вуха чув. Перед свідком ніколи Штайґер не говорив, що його вдарив підком. Кайдан у лице. Францозову переслухував тому під к'нець, що скорше її переслухати було неможливо задля недостачі персоналу. На запит, чи Свольken висловлював сумнів щодо провини Штайґера, свідок заявив, що цього собі не пригадує. На другий запит про те, чи знає причину уступлення воєводи Зімного, заявив, що не знає.

* * *

Прикра й несподівана помилка.

В ч. 244 „Діла“ з 31. жовтня ц. р. у звіті з розправи Штайґера мимовільно зробили ми важку кривду п. д-рові Вол. Бачинському. А саме подано там, що трибунал відмовив „внесенню оборонців про покликання на свідків д-ра Вол. Бачинського і д-ра О. Вассера на доказ, що д-р Вол. Бачинський підчас свого побуту у Варшаві буцім то казав д-рові Вассерові, що атентат на през. Войцеховского є ділом Ольшанського“.

Стверджуємо, що такого внесення з боку оборони не було, а тим самим не могло бути й такої відмови трибуналу.

Коли йде про внесення оборони (сен. д-ра Рінґеля), то воно — на основі стенографічного протоколу, — друкованого „Хвілею“, звучало: „...ставлю доказову тезу, що замах на президента є ділом українських членів боєвої організації, які безпосередньо після виконання замаху вспіли виїхати зі Львова і тепер перебувають за границею, а що той факт є відомий в широких українських колах, як також той факт, що Штайґер не є спричинником замаху, на те покликую яко доказ свідків д-ра Володимира Бачинського, бувшого посла і голову української національно-демократичної організації у Львові, вул. Костюшка 1. і д-ра Осію Вассера, адвоката у Львові, вул. Костюшка 4“.

Так звучало внесення оборони, якому відмовив трибунал. З цього ясно, що про те навіть би в суді (на розправі) говорено, ніби то д-р Вол. Бачинський „підчас свого побуту у Варшаві“ казав, що атентат є ділом Ольшанського, минається з дійсністю. Згадану незручну стилізацію завинив з одного боку наш справоздавець, а з другого випадок. А саме підчас переношення друкової форми до машинового відділу через неувагу згаданий уступ розсипався. Складаючи його без скрипту, вставлено непричасні до самої справи слова „підчас свого побуту у Варшаві“.

За мимовільно зроблену п. д-рові Вол. Бачинському кривду, просимо в нього вибачення.

Бібліоґрафія.

Книжки та видання:

Д-р Степан Смаль-Стоцький: РИТМІКА ШЕВЧЕНКОВОЇ ПОЕЗІЇ. Прага 1925, ст. 48. Вид. „Українського істор.-філологічного т-ва у Празі“.

Д-р Філярет Колесса: ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК У ДВОХ ЧАСТЯХ. Львів 1925, ст. 108. Накл. Українського Педаґ. Т-ва.

БУКВАР і ПЕРША ЧИТАНКА. До вжитку в українських робітн. діточих школах Півн. Америки. Ню-Йорк 1925, ст. 58. Вид. Союзу українських робітн. організацій у Сполучених Державах.

Dr. Ph. Kalte: Der Pakt des jüdischen Klubs mit Polen. Eine Warnung vor dem Sicherheitspakt. Berlin 1925, стор. 8.

ЛІТ.-НАУК. ВІСТНИК кн. XI. падолист. Зміст: Е. Маланюк: 13 XI. 1920. — Б. Маланюк: Осінь. — О. Стефанович: Іззнову десь на обріях. — В. Кисілевський: La belle Jeanette. — М. Антіох: Священий попіл. — О. Понтей: Розмова на травнику. — А. Карашевич: Одиниа. — Характерник: Згадки минулого. — Д. Лукіянович: Автобіоґрафія О. Маковея. — В. Петербуржець: Колись і нині. — Герда Плящек: Дещо про новійшу данську літературу. — М. К.: Білий „лис“. Е. Гаманке: Деякі думки на тему тзв. чотирозмірного простору. — Д. Д.: По Льокарні. — В. Гнатюк: Наук. Т-во ім. Шевченка у Львові. — О. Стефанович: Кінецьсвітнє.

„СВІТ“, ілюстрований журнал. Ч. 14. Зміст: 1. XI. 1918 — 1. XI. 1925 *Д. Загул:* Братям поза межі. *Лев Ганкевич:* Ми вернемо!... *Галина Орлівна:* Тоді як умер Толстой...: (Спомин молодих літ). Вік землі. *Олена Звоницька:* * * *. *Ор. Ор.:* З африканських вражінь. Уптон Сінклер і видавці. *Жорж Дюгамель:* Пані в зеленому (Перекл. Вол. Д—ко). З політичних процесів. Хірурґія в старинному Египті. Найгрубші люде. Сорок літ праці. Білі Індіяни. З Закарпатської України. Майбутнє Англії. Льокарно. *Галактіон Чіпка:* Ода до книжки. Загадки. — ІЛЮСТРАЦІЇ: Дмитро Вітовський — рис. *П. Холодний.* З боїв за Львів: Перед „Народнім Домом“ в часі боїв. Скорострілн на Марійській площі. Авта перед маґістратом. Українська артилерія на вул. Театинській. Раненого стрільця несуть до маґістрату. Скорострілн перед маґістратом. Вулична барикада. Польові кухні на подвірю в маґістраті. Осип Шкварко. Кінна розвідка отамана Долуда. Українська розстрільна. В окопі. Українські могили на янівському цвинтарі у Львові — світл. *Яр. Савка.* Лев Толстой. З африканських вражінь — 7 ілюстр. Уптон Сінклер. Аматорський Кружок Тов. „Просвіта“ в Космачі. Українські радикали перед судом. Хірурґія в старинному Египті. 5 ілюстрацій. Д-р Степан Федак. Ґрупа делеґатів зі Львова і з краю на ювілейному обході д-ра Ст. Федака. Яцко Остапчук. Морська ліхтарня в Сан-Доміно. Льокарно — 2 ілюстрації. Утраквізація... — рис. *О. Карпенко.* В додатку 12 аркуш повісти П. Бенуа: „Атлянтида“, у перекладі В. Завадської.

Марія Омельченко: ВИБІР ФАХУ. Прага 1925. стр. 35.

„ЗИЗ“ ч. 20. Двотижневик гумору та сатири. Зміст: Листопад. На біжучі теми. З нових українських Бедекерів. Si tacuis[...]ses... Дрібні дотепи. Ілюстрації: Манія великости. Подорожі посла. Приступи на Україну. О. Костельник у Венеції. Під мостом зітхань. Лежинський на Саґарі. Спосіб відмолодження.

ТРИЗУБ. Тижневик. Париж. ч. 1. Програма. В. Марченко: Перед широким світом. — Я. Токаржевський-Карашевич: Дійсність та химери. Б. Ч-ий: Блюкада большевиків. — Л. Янецький: Лист з Польщі. Хроніка. Бібліоґрафія. Редактор: Вяч. Прокопович.

ДОЗРИЙ СІЯЧ. Народний ілюстр. календар на 1925 в. В-во „Духовна Бесіда“ в Варшаві.

Яр. Цурковський: ПРОЗОЛОТЬ СВІТАНКУ. Львів 1925. Ст. 32.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру“ О. Міткевич:
Львів, саля Лисенка.
7 XI. „Чорна пантера і білий медвідь“.
8 XI. в год. 3·30 по цінах знижених „Вій“, в год. 8. вечер „Ніч під Івана Купала“.
Нові декорації і костюми. 562 —30?

Український мішаний хор Д. Котка.
у суботу 7. XI. Коломия.
у неділю 8. XI. Снятин.
у понеділок 9. XI. Снятин.
у вівторок 10. XI. Калуш.
у середу 11. XI. Калуш. 519 36-?

Членам „Міщанського Братства“ у Львові до відома! В льокалі „М. Бр.“ (Руська 3) відбуваються кожної неділі в год. 12. в полудне відчити, на теми, які кожного міщанина мусять інтересувати. У найблизшу неділю (8. листопада) відбудеться відчит інж. М. Федецького на тему: Про вагу знання математики в ремісництві, купецтві і торгівлі“. Члени „М. Бр.“ зволять що неділі численно на відчитах бувати та приводити з собою також ремісничу молодь. — В. ҐРЕСЯК голова, ГР. ГАНУЛЯК секретар. 750 1—1

Замість вінця на гріб матери зложил на „Рідну Школу“ Вп. Іванна Понятишин, Orôjec 25 зол. За жертву складає щиру подяку Головна Управа УПТ. 751

З нагоди 40-літнього ювилею Вп. д-ра Федака зложив на „Рідну Школу“ Вп. д-р Іван Кульчицький в Збаражі 10 зол. За жертву складаємо сердечну подяку. — Головна Управа УПТ. 751а) 1—1

Дрібні оголошення.

ПІЗНАЮ характерного мужчину, на становищі до 35 літ, з молодою панночкою, бльондинкою, пристійною, гарно збудованою і образованою. Листи враз зі знимкою слати до Адміністрації „Діла“ під „Сталість“. 747 2—2

ДИПЛЬОМОВАНИЙ експортівець Високої Торговельної Школи у Відні, з практикою, пошукує відповідної посади. Зголошення до Адм. „Діла“ для „Фахівця. 746 2—3

ПІД ґаранцією правдивий пчільний мід патоку з власної пасіки в 5-и кільоґрамових запльомбованих пушках за 14 зол. разом з опакуванням і портом висилає на замовлення за післяплатою Іван Кульматицький, Городище п. Козлів. 754 1—1

ОПАСКИ місячні, ріжні охорони. Українські цінники висилаємо дискретно. Len, Bydgoszcz, Lubelska. 752 1—1

ВІЛЛЯ 5 кімнат, кухня, веранда, лазничка, електрика, ґаз, стайня, мешкання для фірмана, тепер вільне, околиця 29. листопада продасть Марчинський, Львів, Валова 2. 758 1—1

ПИСЬМЕННИКИ і перекладчики, які мають готові до друку зразкові українські переклади творів чужомовних літератур, будуть ласкаві подати свої адреси до Українського Базару в Стрию. 755 1—3

НОТИ. В. Безкоровайний: 1) „Valse“ A-dur — фортепян. 2) „Легкі твори“ фортепян. 3) „Збірка пісень“ — квартет смичковий. 4) „Ноктюрн“ — скрипка. 705 5—5

ПЕРЕКЛАДЧИК, який має готовий до друку зразковий український переклад твору Гребінки „Чайковський“ буде ласкавий подати свою адресу до Українського Базару в Стрию. 755а) 1—3

Вже вийшов з друку та продається по всіх книгарнях.
Одинокий правдивий господарський календар на р. 1926. „ПРИЯТЕЛЬ ГОСПОДАРЯ“
з додатком „Практичний Господарський Порадник“
В цім календарі нема оповідань, лише статті господарські і поради. Новинка! Місяцеслів з українськими іменами святих.
Удоєнили визначніші аґрономи і господарі під редакцією агр. Єв. Архипенка. Багато цінних статтей практичного змісту. 3-х барвна окладинка худ. П. Ковжуна. — 100 мал. в тексті. 192 сторінки друку.
ВІДДІЛИ: Рільництво. — Скотарство. — Луґівництво. — Садівництво. — Ветеринарія. — Пасічництво. — Птахівство. — Суспільна аґрономія. — Довідник.
ЦІНА КАЛЕНДАРЯ 3 зол. З пересилкою 3·50, за післяплатою 3·90. — Хто виписує 10 календарів відразу платить 30 золотих з пересилкою.
Передплатники „Сіл. Світу“, „Українського Пасіч.“, „Кружки Сільського Господаря“, Читальні „Просвіти“, Кооперативи та Аґенди „Дністра“, коли замовляють відразу не менш 10 календарів платять по 2·80 зол. за календар з пересилком.
757 Адреса: ЛЬВІВ, Бляхарська 9. „Сільський Світ“. 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

АДВОКАТ
Д-р Теодор Михайлівський
веде адвокатську канцелярію
В ЖОВКВІ
954 в домі бл. п. д-ра Козола. 4—13

МАШИНИ ДО ШИТТЯ
найновіших систем, яких складові части, приладдя до кравецького ремесла і до ручних робіт поручає
682 3—10
АЛ. МАЛІМОН
Склад машин до шиття
Львів, вул. Валова 11а
Приймається машини до направи

Прихильники Кооперації! Гуртуйте Ваші ощадности в Кооперативній Централі!
ЦЕНТРОСОЮЗ, СОЮЗ КООПЕРАТИВНИХ СОЮЗІВ у Львові, вул. Зіморовича 20.
приймає вкладки
до Торговельного обороту з кооперативами за відсотками після умови з забезпеченням валюти.
719 2—2
Обєднує 22 Повітових Союзів з 800 сільськими кооперативами, яких власні фонди виносять понад 500.000 зол. а торги около 5,000 000 зол.

Футра мужеські Футра жіночі
поручає маґазин і робітня футер
Олександра Врубля
Львів. вул. Галицька 20, І. пов.
276 24—30

БАРАБОЛЮ, ДОБРЕ ЧИЩЕНЕ ЖИТО, ПШЕНИЦЮ
у кождій скількости ваґоново
достарчує
Повітовий Союз Кооператив
у Сокалі.
734 3—4

Надзвичайний Загальний Збір

Кооперативи „Українське Народне Мистецтво“ жіночої пром. кооперативи з обмеженою порукою у Львові відбудеться в понеділок дня 23. листопада ц. р. в год. 5. попол. в салі Т-ва „Бесіда“ вул. Рутовського 22. в слідуючим порядком:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів.
3) Затвердження вальоризаційного біляису.
4) Вибір Надзірної Ради і затвердження Управи.
5) Зміна Статута.

На випадок присутности недостаточного числа членів відбудеться збір о годину пізнійше без огляду на скількість членів. Рішення кожного числа членів будуть важні. 753 1—1